

Łagodzenie konfliktów z gatunkami zwierząt chronionych

2019-01-14

Miniony rok będzie zapewne zapamiętany w kontekście incydentów z udziałem dzikich zwierząt chronionych. Wystarczy wspomnieć chociażby atak niedźwiedzi na mężczyznę w miejscowości Szczawne w gminie Komańcza czy incydent z niedźwiedziem nazwanym [Bogdankiem](#), który regularnie odwiedzał gospodarstwo w miejscowości Przysłup w gminie Cisna, zwabiony karmą dla kur. Równie głośnym przypadkiem był wilk na terenie gminy Cisna, który pogryzł dwoje dzieci i turystkę.

Z uwagi na uwarunkowania przyrodnicze południowej części Podkarpacia, nie można wyeliminować spotkań z dzikimi zwierzętami. Dlatego konieczne jest informowanie i edukowanie lokalnych społeczności o zagrożeniach wynikających z koegzystencji z drapieżnikami, aby ograniczyć sytuacje konfliktowe, szczególnie te stanowiące zagrożenie dla ludzi. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie jest świadomy ww. problemów i sukcesywnie podejmuje działania, które mają na celu zarówno edukację jak i wzrost świadomości mieszkańców oraz ograniczanie sytuacji konfliktowych. Od początku roku za pośrednictwem witryny internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie oraz mediów prowadzona jest kampania informacyjna, której celem jest uświadomienie zagrożeń i propagowanie zasad postępowania w przypadkach spotkania z drapieżnikami, przede wszystkim [niedźwiedziem](#).

W maju na terenie Nadleśnictwa Lutowiska, Lesko, Stuposiany, Ustrzyki Dolne, Dukla, Komańcza, Baligród, Bircza, Cisna, Brzozów, Dynów, Rymanów i Krasiczyn, w miejscach najczęściej odwiedzanych przez ludzi oraz przy szlakach turystycznych (przy współudziale RDLP w Krośnie) [zamontowano ponad 100 tabliczek](#) ostrzegających przed przypadkowym spotkaniem z niedźwiedziem. Dodatkowo zwrócono się do wszystkich bieszczadzkich gmin w powiatach bieszczadzkim, jasielskim, krośnieńskim, leskim, przemyskim i sanockim, z prośbą o podjęcie działań zmierzających do zabezpieczenia wszelkich wysypisk śmieci, koszy na nieczystości i odpady w miejscach publicznych oraz na posesjach osób prywatnych przed penetracją przez niedźwiedzie i inne dzikie zwierzęta.

Z uwagi na duże szkody powodowane przez wilki, odbyły się [dwa spotkania w ramach ogólnopolskiej kampanii pn. „Czy taki wilk straszny, jak go malują?”](#). Spotkania te, oprócz przybliżenia uwarunkowań prawnych związanych z ochroną wilka oraz jego biologią, jak również sposobu ograniczania szkód powodowanych przez ten gatunek, stanowiły swego rodzaju platformę do wymiany doświadczeń i nawiązania współpracy pomiędzy poszczególnymi podmiotami. Taka współpraca jest niezwykle ważna w świetle pojawiających się sytuacjach konfliktowych, gdzie najistotniejsze jest szybkie i sprawne działanie.

Mając na uwadze coraz częstsze incydenty z udziałem dzikich zwierząt, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie podjął działania zmierzające do zakupu samochodu i odpowiednich klatek do transportu drapieżników (rys, wilk, niedźwiedź), a także aplikatora do podawania środków usypiających. Dzięki dotacji Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie, w ramach projektu „Działania ochronne w rezerwach przyrody wraz ze wzmocnieniem zaplecza technicznego RDOŚ w Rzeszowie”, udało się zakupić ten sprzęt.

Od 2016 r. podejmowane są kroki zmierzające do systemowego rozwiązywania incydentów z chronionymi drapieżnikami stanowiącymi pośredni i bezpośrednie zagrożenie dla ludzi. Aktualnie opracowywany jest schemat postępowania i współdziałania między organami i instytucjami w przypadku incydentów ze zwierzętami chronionymi (głównie niedźwiedziem i wilkiem). W naszej opinii taka współpraca jest konieczna, aby zminimalizować zagrożenie dla człowieka, ale także samych zwierząt.

Wspomnieć należy, że regionalny dyrektor ochrony środowiska odpowiedzialny jest za szacowanie, wycenę i wypłacanie odszkodowań za szkody wyrządzone przez żubry, wilki, rysie, niedźwiedzie i bobry. Pracownicy Dyrekcji wykonujący te czynności, zawsze służą radą i udzielają wszelkich informacji [w zakresie zabezpieczania upraw i zwierząt gospodarskich](#) przed występowaniem szkód. Dodać należy, że wypracowany w województwie podkarpackim system wyceny i szacowania szkód był jednym z najlepiej funkcjonujących w kraju, przed wejściem w życie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2018 r. w sprawie szacowania szkód wyrządzonych przez niektóre gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową.

Bezpośrednio z szacowaniem i wyceną szkód od zwierząt chronionych, związane jest współdziałanie w zakresie zabezpieczania upraw i zwierząt gospodarskich przed występowaniem szkód wyrządzanych przez zwierzęta znajdujące się pod ochroną gatunkową.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie, w zakresie swoich kompetencji i możliwości finansowych, stara się odpowiadać na potrzeby rolników. Co roku przeznaczają od kilku do kilkudziesięciu tysięcy złotych na zakup zestawów siatek elektrycznych tzw. pastuchów i zestawów siatki ogrodzeniowej i plecionej, które trafiają do gospodarstw gdzie notuje się największe szkody, wyrządzone przez gatunki chronione. Aktualnie zakupiono zabezpieczenia na kwotę blisko 130 000 zł (19 sztuk pastuchów elektrycznych, 4 km siatki i 2 km fladry), które - tak jak w latach ubiegłych - trafią do najbardziej dotkniętych szkodami gospodarstw.